

Granskning av Gryaab AB

– verksamhetsåret 2024

2025-01-23

Missiv till Gryaab AB

Lekmannarevisorerna har avslutat granskningen av bolaget avseende verksamhetsår 2024.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskning som har genomförts i bolaget under året presenteras i denna granskningsredogörelse. Av redogörelsen framgår de sakkunnigas iakttagelser och bedömningar.

Vi, lekmannarevisorer, hänvisar till de sakkunnigas redogörelse som grund för vårt uttalande till kommunfullmäktige. Vi ställer oss bakom de sakkunnigas bedömningar som framgår av denna redogörelse.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Följande rekommendationer lämnas:

Bolaget rekommenderas att fortsätta påbörjat utvecklingsarbete inom krisberedskap för att säkerställa följsamhet mot fullmäktiges riktlinje för krishantering och fullmäktiges riktlinje för höjd beredskap.

Bolaget och kretslopp- och vattennämnden rekommenderas att var för sig, och i samverkan, utveckla särredovisningen för att säkerställa följsamheten mot vattentjänstlagen. (från 2023)

Bolaget, kretslopp- och vattennämnden samt kommunstyrelsen rekommenderas att i samverkan vidta åtgärder för att säkerställa att va-kollektivet endast står för nödvändiga kostnader för va-anläggningen. (från 2023)

Vi vill betona vikten av att styrelsen vidtar lämpliga åtgärder med anledning av den/de rekommendationer som lämnas i granskningsredogörelsen.

Med anledning av rekommendationerna vill vi också ha ett yttrande från styrelsen. Av yttrandet ska det framgå vilka åtgärder som styrelsen har gjort eller planerar att göra för att hantera de lämnade rekommendationerna.

Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se senast den 19 juni 2025.

Göteborg den 23 januari 2025

Bengt Bivall
Lekmannarevisor

Bengt Rundberg
Lekmannarevisor

Stadsrevisionens uppdrag

Stadsrevisionens uppdrag är att granska kommunens verksamhet. Granskningen sker på uppdrag av kommunfullmäktige som utser förtroendevalda revisorer som ansvarar för granskningen av nämnderna och kommunstyrelsen. Bland de förtroendevalda utser kommunfullmäktige även lekmanrevisorer. Lekmanrevisorerna ansvarar för granskningen av de bolag som kommunen äger.

De förtroendevalda revisorerna anlitar alltid sakkunniga biträden (yrkesrevisorer) som genomför granskningen. I granskningsredogörelserna presenterar yrkesrevisorerna den granskning de har gjort på bolagen. Granskningsredogörelserna ligger till grund för lekmanrevisorernas uttalande till kommunfullmäktige.

Viss granskning rapporteras till kommunfullmäktige löpande under året i särskilda revisionsrapporter. Du hittar alla stadsrevisionens redogörelser och rapporter på www.goteborg.se/stadsrevisionen, du kan också beställa dem från revisionskontoret, stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se.

Diarienummer: SRV-2024-00099

Innehåll

1	Samlad bedömning	5
1.1	Rekommendationer	5
2	Grundläggande granskning	5
2.1	Verksamhet	6
2.2	Ekonomi	6
2.3	Intern kontroll.....	6
2.4	Bedömning	7
3	Krisberedskap	7
3.1	Granskningsresultat.....	7
3.1.1	Följsamhet gentemot Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024-2027	7
3.1.2	Följsamhet gentemot Göteborgs Stads riktlinje för krishantering	9
3.1.3	Följsamhet gentemot Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation	10
3.1.4	Följsamhet gentemot Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation .	11
3.2	Bedömning	12
4	Uppföljning av tidigare granskning	13
4.1	Uppföljning av granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborgs Stad	13
4.1.1	Bedömning	14

1 Samlad bedömning

Varje år granskar lekmannarevisorerna bolagets verksamhet i den omfattning som följer av god revisionsred. Årets granskning består av

- grundläggande granskning
- krisberedskap
- uppföljning av tidigare granskning.

Revisionskontoret har faktaavstämt all granskning med bolaget.

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av bolaget, är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att bolagets interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig.

När det gäller krisberedskap noterar revisionskontoret att utvecklingsarbete pågår för att uppnå fullmäktiges ställda krav. Och beträffande uppföljning av tidigare granskning, och lämnade rekommendationer, noteras även här att utvecklingsarbete pågår.

1.1 Rekommendationer

Utifrån årets granskning lämnar vi följande rekommendation:

- Bolaget rekommenderas att fortsätta påbörjat utvecklingsarbete inom krisberedskap för att säkerställa följsamhet mot fullmäktiges riktlinje för krishantering och fullmäktiges riktlinje för höjd beredskap.

Följande rekommendationer kvarstår sedan tidigare år:

- Bolaget och kretslopp- och vattennämnden rekommenderas att var för sig, och i samverkan, utveckla särredovisningen för att säkerställa följsamheten mot vattentjänstlagen.
- Bolaget, kretslopp- och vattennämnden samt kommunstyrelsen rekommenderas att i samverkan vidta åtgärder för att säkerställa att va-kollektivet endast står för nödvändiga kostnader för va-anläggningen.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Styrningen och kontrollen ska vara tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har bolaget en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?

- Har bolaget sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och fokuserar i huvudsak på bolagets övergripande systematik, strukturer och arbetssätt.

2.1 Verksamhet

Bolaget ska genomföra sitt grunduppdrag enligt bolagsordning, ägardirektiv, gällande lag och författning samt enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. Fullmäktige har i budgeten fastställt övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolag. Flera nämnder och bolag har även tilldelats specifika uppdrag som ska genomföras. Vi har översiktligt granskat hur bolaget har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi har även granskat styrelsens protokoll och beslutsunderlag.

Granskningen visar att bolaget har planerat och genomfört grunduppdraget i enlighet med bolagsordningen och ägardirektivet. Vidare visar granskningen att bolaget har arbetat med de mål och uppdrag som fullmäktige har gett bolaget. Måluppfyllelsen och arbetet med fullmäktiges uppdrag har följts upp under året, i delårsrapporter och i årsrapporten.

Inga större avvikelser har noterats i styrelsens hantering vid beslutsfattande.

2.2 Ekonomi

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som beslutats av styrelsen. Bolaget ska också se till att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering. Vi har översiktligt granskat bolagets styrning av ekonomin samt dess ekonomiska uppföljning och rapportering.

Granskningen visar att bolaget har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna för året. Granskningen visar vidare att bolaget har följt upp sin ekonomi kontinuerligt.

2.3 Intern kontroll

Bolaget ska se till att det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll och riskhantering inom väsentliga områden. Bolaget ska även följa upp och utvärdera detta arbete. Vi har översiktligt granskat bolagets interna styrning, uppföljning och kontroll.

Granskningen visar att bolaget har upprättat en samlad riskbild och en internkontrollplan. Riskhantering har skett inom väsentliga områden. Granskningen visar även att den interna kontrollen har följts upp och att bolagets system för styrning, uppföljning och kontroll har utvärderats.

2.4 Bedömning

Revisionskontorets bedömning utifrån en översiktlig granskning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.

3 Krisberedskap

I Göteborgs Stads säkerhetspolicy framgår att säkerhet är en del av verksamhetens riskhantering och kan beskrivas som förmågan att upprätthålla en definierad risknivå. Riskhantering avser samordnade aktiviteter som genomförs för identifiering, analys, utvärdering, behandling, övervakning och granskning av risker. Åtgärdsområden som ska ingå i säkerhetsarbetet är personsäkerhet, fysisk säkerhet, informationssäkerhet och krisberedskap.

Syftet med granskningen är att fokusera krisberedskap och i valda delar granska om styrelsen säkerställt följsamhet gentemot fullmäktiges styrdokument som rör krisberedskap och operativt samarbete över förvaltnings- och bolagsgränser.

Metod utgörs av intervjuer med företrädare för verksamheten och dokumentanalys.

Följande revisionskriterier har använts:

- Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027
- Göteborgs Stads riktlinje för krishantering
- Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation
- Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap.

3.1 Granskningsresultat

3.1.1 Följsamhet gentemot Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027

Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap gäller för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser. Även delägda bolag där Göteborgs Stad är majoritetsägare är skyldig att förhålla sig till denna plan.

Fullmäktiges övergripande mål för arbetet med civil beredskap, för perioden, innefattar bland annat att förbättra systematik och tydlighet i stadens arbete samt att stärka grundläggande funktionalitet i stadens samhällsviktiga verksamheter inklusive en ökad försörjningsberedskap.

Fullmäktiges syfte är att dels att minska sårbarheterna inom stadens verksamhetsområden och dess samhällsviktiga verksamheter. Dels att förebygga och begränsa konsekvenserna av inträffade händelser genom en ökad förmåga att hantera samhällsstörningar över hela hotskalan, från fredstida kriser/samhällsstörningar till katastrofer och ytterst krig.

Inriktningen och prioriterade åtgärder för perioden är att:

- stärka arbetet med verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser
- utveckla förmågan att arbeta systematiskt med kontinuitetshantering
- öka förmågan att upprätthålla försörjningen av verksamhetskritiska varor och tjänster
- utveckla förmågan att hantera samhällsstörningar över hela hotskalan genom utbildning och övning.

Vad gäller att stärka arbetet med *verksamhetsspecifika risk och sårbarhetsanalyser*, menar fullmäktige att styrelser och nämnder som bedriver samhällsviktig verksamhet och har ett kritiskt beroende, behöver kommunicera resultaten av sin risk- och sårbarhetsanalys till berörda målgrupper internt och externt. Vidare ska de, med samhällsviktig verksamhet, ta ställning till identifierade åtgärdsförslag och prioritera och genomföra de åtgärder som de finner lämpliga.

När det gäller Gryaab framgår arbetet med kritiskt beroende i bolagets beredskapsplan. Enligt uppgift har bolaget intern kommunikation med ägarkommunerna, kretslopp- och vattennämnden och stadsledningskontoret, samt extern kommunikation med leverantörer.

Vad gäller att ta ställning till identifierade åtgärdsförslag och påbörja arbete med att prioritera och genomföra de åtgärder som anses lämpliga så pågår ett arbete som har exemplifierats under revisionen.

I fullmäktiges plan för arbete med civil beredskap är skyfall och cyberattacker särskilt utpekade och bolaget arbetar med dessa utifrån de åtgärdsförslag som anges i Göteborgs Stads risk och sårbarhetsanalys 2023.¹ Revisionskontoret har tagit del av Gryaab:s samlade riskbild fastställd av styrelsen i juni 2024 samt bolagets riskhanteringsmodell i vilka framgår åtgärder mot skyfall och cyberattacker.²

Beträffande att *utveckla förmågan att arbeta systematiskt med kontinuitetshantering* under perioden, menar fullmäktige att det är av stor vikt att stadens samhällsviktiga verksamheter fokuserar på arbetet med kontinuitetshantering för att förkorta störningsperioder och minska personella, ekonomiska, funktionella eller informationsrelaterade konsekvenser.

Bolagets grundläggande uppdrag är att avleda och rena vatten. För det krävs energi, vatten, tunnelsystem och inloppspumpar. Enligt uppgift pågår ett löpande arbete inom kontinuitetshantering, exempelvis genom att öka systemets redundans för att säkerställa drift.

Vad gäller cyberattacker pågår kontinuitetsanalyser och utvecklingsarbete vad gäller incidenthanteringsförmågan samt att stärka upp bolagets skydd.

När det gäller *ökad försörjningsberedskap* menar fullmäktige att arbetet ska inriktas mot varor och tjänster som är nödvändiga för att kunna säkerställa

¹ Beslutad av kommunstyrelsen 20231108.

² Syftet med Gryaab:s samlade riskbild är en sammanställning över bolagets icke tolerabla risker och hur de bör hanteras.

funktionaliteten inom stadens samhällsviktiga verksamheter, såväl vid fredstida krissituationer som vid höjd beredskap. Särskilt fokus ska riktas mot områdena reservkraft, drivmedel, transportkapacitet, nödvatten och måltider, samt mot att säkerställa att beredskapsaspekter tas i beaktning vid verksamheternas inköps- och upphandlingsarbete.

Enligt uppgift har bolaget kartlagt och prioriterat verksamhetskritiska varor och tjänster som är nödvändiga för bolagets samhällsviktiga uppdrag.

Eftersom bolaget bedriver samhällsviktigt verksamhet har de, enligt uppgift beaktat särskilda krav på beredskap över hela hotskalan genom att ställa krav vid inköp av verksamhetskritiska varor. Enligt uppgift har bolaget, i sina avtal med leverantörerna, förenat vite med brister i leverans när det gäller kemikalier. Vid extrema händelser i samhället träder dock force majeure i kraft.

Avseende att utveckla förmågan att hantera samhällsstörningar över hela hotskalan genom *utbildning och övning* är syftet, enligt fullmäktige, att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning de behöver för att kunna lösa sina uppgifter vid en händelse. Bolag och förvaltningar ska planera för utbildning och övning samt utföra eller delta i minst fyra övningar under perioden. Och vid minst två av dessa tillfällen ska kris- eller krigsledningsorganisationen övas, där tjänstemannaledning och förtroendevalda ingår.

Enligt uppgift har bolaget en större övning vartannat år med mindre övningar däremellan. Nästa stora övning kommer att ske i hösten 2024. De förtroendevalda informeras om övningarna. Bolagets styrelse består av styrelseledamöter från delägarkommunerna, varför det inte har varit aktuellt med övningar för styrelsens del. Däremot, när det gäller kriskommunikationsorganisationen har övning genomförts med tjänstepersoner i ägarkommunerna.

3.1.2 Följsamhet gentemot Göteborgs Stads riktlinje för krishantering

Av Göteborgs Stads riktlinje för krishantering framgår att styrelsen ansvarar för att bolaget, vid en samhällsstörning, kan aktivera en krisledningsorganisation. Och när det gäller former för samverkan, ska styrelsen tillse att bolaget har förmåga att medverka i samverkansmöten och/eller i en inriktnings- och samordningsfunktion.³ Beträffande ändamålsenliga lokaler för samverkan och ledning bör styrelsen och bolaget, som ansvarar för samhällsviktig verksamhet, även ha tillgång till en alternativ ledningsplats. När det gäller teknisk utrustning ansvarar styrelsen för att bolaget har förmåga att ta emot och dela information i webbaserat informationssystem (WIS) och att använda Rakel⁴ som reservsamband för telefoni. Slutligen, ska bolaget planera för den förmåga och de

³ En inriktnings- och samordningsfunktion är en aktörsgemensam plattform för dialog och överenskommelser. Funktionen är en icke permanent grupp som aktiveras när det finns behov av att åstadkomma samordning av åtgärder, resurser och kommunikation. I praktiken är funktionen en form av möte som ska bidra till att hantera konsekvenserna av samhällsstörningar genom att avväga eller prioritera åtgärder och resurser till de mest angelägna hjälpbehoven.

⁴ Rakel står för **RA**dio**K**ommunikation för **Effektiv** **L**edning. MSB ansvarar för drift, förvaltning och utveckling av Rakel.

resurser som finns inom resursfunktionerna så att dessa vid behov ska kunna användas helt eller delvis vid fredstida samhällsstörningar.

Revisionskontoret har tagit del av bolagets *Handlingsplan vid krisläge*, gällande från 30 oktober 2023, som återfinns i bolagets *Säkerhetshandbok*.

När det gäller styrelsens ansvar för att bolaget kan aktivera en krisledningsorganisation vid en samhällsstörning, har stadsrevisionen tagit del av bolagets *Beskrivning krisledningsorganisation*, gällande från 11 januari 2024, vilken ingår i bolagets *Säkerhetshandbok*. I beskrivningar framgår en krisledningsorganisation med ansvar, roller, fastställda mandat samt förberedda uppgifter och rutiner. Vidare framgår vilka tjänstepersoner som kan ta beslut om att aktivera krisledningsorganisationen.

Enligt uppgift tillser styrelsen att bolaget har förmåga att exempelvis medverka i samverkansmöten och i samordning i kriskommunikationsinsatser samt sända samverkansperson till stadsledningskontoret. Styrelsen tillser också att bolaget har förmåga att ta emot och dela information i webbaserat informationssystem (WIS) och att använda Rakel som reservsamband för telefoni. Enligt uppgift har bolaget också tillgång till alternativ ledningsplats.

Vad gäller planering för att den förmåga och de resurser som finns inom resursfunktionerna vid behov ska kunna användas helt eller delvis vid fredstida samhällsstörningar, anger bolaget att arbete påbörjats, om än i liten skala.

I och med att bolaget driver en samhällsviktig verksamhet har de tjänsteperson i beredskap (TiB), som ska finnas tillgänglig dygnet runt under årets alla dagar, för att aktivera krisledningen vid samhällsstörning eller vid risk för samhällsstörning. Revisionskontoret har tagit del av *Beskrivning TiB Tjänsteperson i beredskap*, gällande från 18 april 2024, som finns i bolagets *Säkerhetshandbok*.

3.1.3 Följsamhet gentemot Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation ska styrelsen säkerställa bolagets kriskommunikationsförmåga. Vidare ska styrelsen säkerställa en organisation för arbetet med kriskommunikation, och utveckla sin kriskommunikationsorganisation genom utbildning och övning, samt säkerställa att en kommunikationsplan tas fram för den generella krishanteringen (kopplad till styrelsens krisledningsplan) inklusive plan för styrelsens alternativa kanaler.

När det gäller styrelsens ansvar för att säkerställa bolagets kriskommunikationsförmåga och en organisation för arbetet med kriskommunikation, har revisionskontoret tagit del av *Gryaabs kriskommunikationsplan*, uppdaterad i april 2023, i vilken framgår resurser, roller och rutiner och mallar för olika arbetsuppgifter. I den framgår också alternativa kommunikationskanaler.

Enligt uppgift har bolaget utvecklat sin kriskommunikationsorganisation genom utbildning och övning. Bolagets kommunikatör ansvarar för det arbetet och ingår i ett nätverk med andra kommunikatörer i staden. Gryaab organiserar

också utbildning och övningar inom Gryaabs ägarkommuner avseende kriskommunikation.

När det gäller att säkerställa att en kommunikationsplan tas fram för den generella krishantering (kopplad till styrelsens krisledningsplan) inklusive plan för styrelsens alternativa kanaler, framgår det i *Gryaabs kris-kommunikationsplan*. I den framgår också att kriskommunikationsorganisationen är kopplad till den operativa krisorganisationen. I bolagets kriskommunikationsplan anges också alternativa kanaler.

3.1.4 Följsamhet gentemot Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation

Riktlinjen syftar till att skapa en gemensam inriktning och samsyn i Göteborgs Stad vid höjd beredskap. Riktlinjen tydliggör ansvar och övergripande krav gällande beredskapsplanering i fredstid, vilket inkluderar arbete med krigsplacering och resursfunktioner. Riktlinjen gäller för Göteborgs Stads nämnder och styrelser tills vidare. Delägda bolag där Göteborgs Stad är majoritetsägare är också skyldig att förhålla sig till denna riktlinje.

När det gäller beredskapsplanering i fredstid ska styrelsen ta fram en beredskapsplan. I december 2022 fastställde styrelsen bolagets beredskapsplan. Revisionskontoret har tagit del av planen och kan konstatera att den följer den struktur som anges i riktlinjen för höjd beredskap avseende vilka områden som planen minst ska omfatta. Exempelvis prioritering och minimikrav gällande samhällsviktig verksamhet.

I fullmäktiges riktlinje framgår att beredskapsplanen ska uppdateras vid förändringar i den fredstida organisationen samt aktualitetsprövas en gång per år. Vad gäller förändringar i organisationen har det ej varit aktuellt och enligt uppgift aktualitetsprövas beredskapsplanen en gång per år

Beträffande arbete med krigsplacering i fredstid har styrelsen tagit ställning till att planeringsverktyget krigsplacering ska tillämpas och vilka tjänster som ska omfattas. Bolaget har en dokumenterad arbetsprocess som reglerar det interna arbetet med krigsplacering och följer stadsledningskontorets råd och beslutsmallar. Revisionskontoret har tagit del av *Beskrivning krigsplaceringar*, gällande från april 2023. Beskrivningen återfinns i bolagets *Personalhandbok*. Vidare har, enligt uppgift, disponibilitetskontroll genomförts hos Plikt- och provningsverket.⁵ Enligt uppgift genomförs också en årlig översyn av behovet av krigsplacering.

När det gäller resursfunktioner ska de förberedas i fredstid enligt fullmäktige. Resursfunktioner handlar i fredstid om att uppnå organisatorisk beredskap för nämnder och styrelser att tillsammans kunna hantera situationer såsom omfattande samhällsstörningar vid en eventuell krigssituation. Avsikten är att resursfunktionerna ska säkerställa att operativt samarbete över förvaltnings- och

⁵ Plikt- och provningsverket kontrollerar om en person är disponibel att krigsplaceras eller om vederbörande är ianspråktagen.

bolagsgränser snabbt kan komma till stånd för att upprätthålla den kommunala verksamhetens funktionalitet.

Totalt finns 21 resursfunktioner och till varje finns en särskild nämnd eller styrelse utpekad med ansvar för att under fredstid säkerställa att en organisatorisk beredskap uppnås. Gryaab AB har inte tilldelats ett sådant ansvar, men har i uppdrag att delta i fyra utpekade resursfunktioner som avser:

- reparationer (tekniskt underhåll, reparationer, byggnation, grävuppgifter, röja mm)
- energi (el, värme, kyla, gas) och reservkraft
- avlopp och avfall
- skydd och bevakning.

Som deltagare i en resursfunktion ska bolaget i sin beredskapsplan för höjd beredskap planera för uppdraget att delta i resursfunktionerna, bland annat genom att:

- Förbereda arbetsformer för att delta i nödvändiga beslutsformer och/eller stabsorganisationer.
- Förbereda former för samverkan och samarbete med funktionsansvarig nämnd/styrelse.
- Löpande inventera egna resurser som skulle kunna nyttjas i resursfunktionens uppdrag.

Enligt bolaget är planen att arbetet med resursfunktionerna ska ingå i bolagets beredskapsplan.

När det gäller bolagets uppdrag att i fredstid delta i de fyra utpekade resursfunktionerna, det vill säga reparationer, energi och reservkraft, avlopp och avfall samt skydd och bevakning, så anger bolaget vid granskningen i augusti 2024 att ansvariga för resursfunktionerna genomfört uppstartsmöten och/eller workshops. Vad gäller fortsatt arbete med former för samverkan och samarbete med övriga förvaltningar/bolag och resursinventering, uppger bolaget att analyser och förberedelsearbete pågår, men uppdragen uppfattas inte som helt glasklara vad gäller arbetssätt och tidsättning.

Revisionskontoret har noterat att i tjänsteutlåtandet för beslut i fullmäktige i mars 2023 om *Reviderad riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation*, framgår att stadsledningskontoret avser att arbeta vidare med stadens krigsorganisation och efter hand göra de förtydliganden och tillägg som behövs. Vidare framgår att ”råd kring arbetet med beredskapsplaner för höjd beredskap (stödjande dokument) kommer att kompletteras med vägledning kring resursfunktioner.”

3.2 Bedömning

Revisionskontorets bedömning är att styrelsen/bolaget, i huvudsak, visar följsamhet gentemot granskade delar av Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027, Göteborgs Stads riktlinje för krishantering,

Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation samt Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap.

Revisionskontoret har noterat att bolaget har ett utvecklingsarbete när det gäller resursfunktionerna och hur de dels ska kunna användas helt eller delvis vid fredstida samhällsstörningar, enligt fullmäktiges riktlinje för krishantering. Dels förbereda dem i fredstid för att kunna hantera omfattande samhällsstörningar vid en eventuell krigsorganisation enligt fullmäktiges riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation.

Revisionskontoret har också noterat att fullmäktige beslutat om vägledning kring resursfunktionerna jämte stödjande dokument och råd kring arbetet med beredskapsplaner för höjd beredskap. Revisionskontoret kommer att följa utvecklingen inom området.

Mot bakgrund av de iakttagelser som gjorts i granskningen lämnar revisionskontoret följande rekommendation till styrelsen:

Bolaget rekommenderas att fortsätta påbörjat utvecklingsarbete inom krisberedskap för att säkerställa följsamhet mot fullmäktiges riktlinje för krishantering och fullmäktiges riktlinje för höjd beredskap.

4 Uppföljning av tidigare granskning

I detta avsnitt redogör vi för uppföljningen av de rekommendationer som har lämnats till bolaget tidigare år.

4.1 Uppföljning av granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborgs Stad

På uppdrag av lekmannarevisorerna granskade revisionskontoret 2024 avgifter för vatten och avlopp i Göteborgs Stad. Syftet med granskningen har varit att bedöma om Göteborgs Stads taxa för vatten- och avloppstjänster är utformad och tillämpas på ett ändamålsenligt sätt. Den sammanvägda bedömningen är att utformningen och tillämpningen av Göteborgs taxa för vatten och avloppstjänster behöver utvecklas.

Granskningen resulterade i följande rekommendationer till bolaget:

Bolaget rekommenderas att säkerställa att vattentjänstlagen följs vad gäller intäkter och kostnader från sidoordnad verksamhet och att dessa redovisas separat.

Bolaget och kretslopp- och vattennämnden rekommenderas att var för sig, och i samverkan, utveckla särredovisningen för att säkerställa följsamheten mot vattentjänstlagen.

Bolaget, kretslopp- och vattennämnden samt kommunstyrelsen rekommenderas att i samverkan vidta åtgärder för att säkerställa att va-kollektivet endast står för nödvändiga kostnader för va-anläggningen.

Vi har i år följt upp rekommendationerna genom styrelsens yttrande till stadsrevisionen samt intervjuat ledningen. Då två av rekommendationerna även omfattar kretslopp- och vattennämnden har också information från dem beaktats.

Uppföljningen visar att när det gäller separat redovisning av sidoordnad verksamhet har Gryaab under året bedrivit ett utvecklingsarbete och infört separat redovisning, vilket framgår i delårsrapporterna för mars och augusti 2024.

När det gäller rekommendationerna att utveckla särredovisningen för att säkerställa följsamhet mot vattentjänstlagen och att vidta åtgärder för att säkerställa att va-kollektivet endast står för nödvändiga kostnader för va-anläggning pågår ett utvecklingsarbete.

För att åtgärda bristerna har ett utvecklingsarbete genomförts avseende arbetsformen *Teknisk och Ekonomisk Delegation (TED)*, tillsammans med övriga ägarkommuner där kretslopp och vattennämnden. Syftet är bland annat att förstärka och tydliggöra TED: s uppdrag.

Gryaab och kretslopp- och vattennämnden har också återupptagit strategiska möten och ökad dialog mellan utförare och beställare.

Gryaab har uppdaterat rutiner för investeringsbeslut och ärendehantering i september 2024. Revisionskontoret har tagit del av *Rutin för ärendehantering* i vilken framgår nödvändiga kostnader (under rubrik Bedömning av ekonomisk dimension). Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) anger att va-avgifterna inte får överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen. Det ska därför framgå av bolagets beslutsunderlag att och hur bolaget bedömt om en kostnad är nödvändig.

4.1.1 Bedömning

Revisionskontorets bedömning är att utvecklingsarbete pågår och en del återstår för Gryaab när det gäller dels särredovisning för att säkerställa följsamhet mot vattentjänstlagen, dels vidta åtgärder för att säkerställa va-kollektivet endast står för nödvändiga kostnader för va-anläggningen.

Revisionskontoret kan konstatera att Gryaab har vidtagit vissa åtgärder för att utveckla redovisningen av den sidoordnade verksamheten och för att säkerställa att endast nödvändiga kostnader belastar va-kollektivet. Revisionskontoret avvaktar årsredovisning samt särredovisningen för va-kollektivet för att kunna bedöma vilket genomslag rutinen haft.

Mot bakgrund av de iakttagelser som gjorts vid uppföljning av förgående års rekommendationer kvarstår följande två rekommendationer till styrelsen:

Bolaget och kretslopp- och vattennämnden rekommenderas att var för sig, och i samverkan, utveckla särredovisningen för att säkerställa följsamheten mot vattentjänstlagen.

Bolaget, kretslopp- och vattennämnden samt kommunstyrelsen rekommenderas att i samverkan vidta åtgärder för att säkerställa att va-kollektivet endast står för nödvändiga kostnader för va-anläggningen.